

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Prawo obronne RP (Wykład), PG_00205502						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028				
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny				
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni				
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski				
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	4.0				
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia	egzamin				
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Piotr Robakowski					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	68.0	100		

Cel przedmiotu

1. Zapoznanie studentów z istotą, zakresem oraz rolą prawa obronnego w systemie bezpieczeństwa państwa.
2. Przekazanie wiedzy na temat podstaw konstytucyjnych i ustawowych obronności Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ukształtowanie zrozumienia zasad funkcjonowania systemu obronnego państwa oraz roli poszczególnych organów władzy publicznej.
4. Wykształcenie umiejętności interpretowania i stosowania przepisów prawa dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.
5. Przygotowanie studentów do analizy sytuacji zagrożeń oraz działań państwa w stanach nadzwyczajnych.
6. Rozwinięcie świadomości praw i obowiązków obywateli w zakresie obrony Ojczyzny.
7. Ukazanie znaczenia prawa obronnego w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego oraz zobowiązań sojuszniczych Polski.
8. Kształtowanie postaw odpowiedzialności obywatelskiej i poszanowania prawa w warunkach zagrożeń bezpieczeństwa państwa.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W12] Ma pogłębioną wiedzę o miejscu i roli Polski w systemach bezpieczeństwa.	<p>Student ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i roli Rzeczypospolitej Polskiej w krajowych i międzynarodowych systemach bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań prawnych i obronnych.</p> <p>Student zna podstawy prawne udziału Polski w systemach bezpieczeństwa zbiorowego oraz mechanizmach współpracy międzynarodowej w obszarze obronności.</p> <p>Student rozumie znaczenie zobowiązań sojuszniczych i międzynarodowych Polski dla funkcjonowania krajowego systemu obronnego i bezpieczeństwa państwa.</p>	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[BNMU2_W03] Ma pogłębioną wiedzę o interdyscyplinarnym charakterze społecznych, kulturowych, historycznych, etycznych, prawnych i ekonomicznych uwarunkowań bezpieczeństwa oraz zna zastosowanie wielowymiarowych podejść do wiedzy w dziedzinie bezpieczeństwa.	<p>Student ma zaawansowaną wiedzę na temat prawnych uwarunkowań bezpieczeństwa państwa, w szczególności w zakresie prawa obronnego, oraz rozumie ich związki z uwarunkowaniami społecznymi, historycznymi, kulturowymi, etycznymi i ekonomicznymi.</p> <p>Student zna interdyscyplinarny charakter problematyki obronności, potrafi identyfikować wzajemne zależności między systemem prawnym, systemem obronnym państwa a innymi obszarami bezpieczeństwa.</p> <p>→ [BNMU2_W03]</p> <p>Student rozumie znaczenie wielowymiarowych i interdyscyplinarnych podejść w analizie zagadnień związanych z bezpieczeństwem i obronnością państwa, w tym w kontekście krajowym i międzynarodowym.</p>	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
	[BNMU2_U08] Posługuje się specjalistycznym językiem w komunikacji z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. W dyskusjach dotyczących bezpieczeństwa potrafi przedstawiać, analizować i oceniać opinie dotyczące systemowych rozwiązań w tej dziedzinie. Dostrzega społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odniesieniu do zidentyfikowanych zagrożeń dla jego funkcjonowania i potrafi je właściwie hierarchizować.	<p>Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim.</p> <p>Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności.</p> <p>Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.</p>	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_U04] Posługuje się wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania.	Student posługuje się na poziomie zaawansowanym wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego i obronności państwa w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania i zagrożenia. Student potrafi analizować i interpretować przepisy prawa obronnego oraz innych aktów normatywnych związanych z bezpieczeństwem publicznym w kontekście konkretnych sytuacji problemowych. Student potrafi dobrać właściwe instrumenty prawne i proceduralne w działaniach podejmowanych w obszarze bezpieczeństwa publicznego, z uwzględnieniem obowiązujących regulacji oraz zasad proporcjonalności.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[BNMU2_K05] Jest przygotowana do profesjonalnego realizowania zadań służbowych w obszarze bezpieczeństwa, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz prowadzenia działań integrujących środowisko bezpieczeństwa, uwzględniając zmieniające się potrzeby społeczne.	Student jest przygotowany do profesjonalnego wykonywania zadań służbowych w obszarze bezpieczeństwa, w szczególności z uwzględnieniem regulacji prawa obronnego oraz zasad funkcjonowania systemu obronnego państwa. Student rozumie znaczenie i potrzebę przestrzegania oraz rozwijania zasad etyki zawodowej w działalności związanej z bezpieczeństwem i obronnością, zwłaszcza w warunkach zagrożeń i stanów nadzwyczajnych. Student jest gotów do podejmowania działań na rzecz integracji środowiska bezpieczeństwa, współpracy międzyinstytucjonalnej oraz uwzględniania zmieniających się potrzeb społecznych w procesie zapewniania bezpieczeństwa państwa.	[SK3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[BNMU2_K02] Jest przygotowana do efektywnego reagowania na zmieniające się uwarunkowania w obszarze bezpieczeństwa, potrafi identyfikować potrzeby różnych interesariuszy oraz dostosowywać swoje działania do wymogów instytucjonalnych i społecznych.	Student potrafi efektywnie reagować na zmieniające się uwarunkowania w obszarze bezpieczeństwa, wykorzystując wiedzę z zakresu prawa obronnego i obowiązujących regulacji prawnych. Student potrafi identyfikować potrzeby i oczekiwania różnych interesariuszy systemu bezpieczeństwa, w tym organów administracji publicznej, służb oraz społeczeństwa, w kontekście działań obronnych. Student potrafi dostosowywać swoje działania do wymogów instytucjonalnych i społecznych, z uwzględnieniem obowiązujących norm prawnych, zasad etyki oraz specyfiki sytuacji zagrożenia.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	<p>[BNMU2_W09] Ma pogłębioną wiedzę o istocie, dynamice i specyfice zagrożeń bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego.</p>	<p>Student ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o istocie, dynamice i specyfice zagrożeń bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem ich uwarunkowań prawnych i obronnych.</p> <p>Student rozumie zależności między rodzajami zagrożeń a instrumentami prawa obronnego oraz innymi regulacjami prawnymi wykorzystywanymi w systemie bezpieczeństwa państwa.</p> <p>Student zna mechanizmy reagowania państwa na zagrożenia bezpieczeństwa oraz rolę prawa obronnego w przeciwdziałaniu i ograniczaniu ich skutków.</p>	<p>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW5] realizacja zadania problemowego</p>

Treści przedmiotu

Wprowadzenie do prawa obronnego

- Pojęcie, przedmiot i funkcje prawa obronnego
- Miejsce prawa obronnego w systemie prawa polskiego
- Związki prawa obronnego z bezpieczeństwem narodowym i międzynarodowym

2. Podstawy konstytucyjne systemu obronnego RP

- Konstytucyjne zasady obronności państwa
- Organy władzy publicznej właściwe w sprawach obronności
- Stany nadzwyczajne: stan wojenny, stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej

3. System obrony Rzeczypospolitej Polskiej

- Pojęcie i struktura systemu obronnego państwa
- Podsystem kierowania obronnością
- Podsystem militarny i niemilitarny obrony państwa

4. Siły Zbrojne RP w systemie prawa

- Zadania i struktura Sił Zbrojnych RP
- Zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi
- Udział Sił Zbrojnych w zapewnianiu bezpieczeństwa wewnętrznego

5. Obowiązek obrony Ojczyzny

- Powszechny obowiązek obrony
- Służba wojskowa formy i zasady pełnienia
- Prawa i obowiązki obywateli w zakresie obronności

6. Planowanie obronne i przygotowania obronne państwa

- Istota i cele planowania obronnego
- Rola administracji publicznej w przygotowaniach obronnych
- Zadania samorządu terytorialnego w systemie obronnym

7. Prawo obronne a bezpieczeństwo międzynarodowe

	<ul style="list-style-type: none"> • Zobowiązania międzynarodowe RP w zakresie obronności • Sojusze wojskowe i systemy bezpieczeństwa zbiorowego • Udział RP w operacjach międzynarodowych <p>8. Ochrona ludności i obrona cywilna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstawy prawne ochrony ludności • Zadania obrony cywilnej • Funkcjonowanie systemu ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych <p>9. Odpowiedzialność prawna w czasie zagrożeń i konfliktów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność karna i administracyjna • Ograniczenia praw i wolności człowieka • Zasady działania organów państwa w warunkach nadzwyczajnych <p>10. Współczesne wyzwania prawa obronnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowe zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa • Prawo obronne wobec zagrożeń hybrydowych i cyberbezpieczeństwa • Kierunki rozwoju prawa obronnego 						
Wymagania wstępne i dodatkowe							
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>praca pisemna, praca na zajęciach</td> <td>60.0%</td> <td>100.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	praca pisemna, praca na zajęciach	60.0%	100.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej					
praca pisemna, praca na zajęciach	60.0%	100.0%					

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Kitler W., Organizacja bezpieczeństwa narodowego RP. Aspekty ustrojowe, prawno-administracyjne i systemowe, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2018</p> <p>Prawo obronne Rzeczypospolitej Polskiej w zarysie, red. Czuryk M., Kitler W., Warszawa 2014</p> <p>Protasowicki M., Bezpieczeństwo państwa. Aspekty prawne i organizacyjne, Difin, Warszawa 2019</p> <p>Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny</p> <p>Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej</p> <p>Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych.</p> <p>Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Kitler W., Obrona narodowa III RP: pojęcie, organizacja, system, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2002</p> <p>M.A. Kamiński, Military Law in the Republic of Poland 2020</p>
	Adresy eZasobów	

Pytania problemowe (opisowe)

1. Wyjaśnij pojęcie prawa obronnego i określ jego miejsce w systemie prawa Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Omów konstytucyjne podstawy obronności państwa. Jakie znaczenie mają one dla systemu bezpieczeństwa narodowego?
3. Scharakteryzuj system obronny RP, wskazując jego główne elementy i funkcje.
4. Przedstaw zadania i rolę Sił Zbrojnych RP w systemie obronnym państwa.
5. Na czym polega powszechny obowiązek obrony Ojczyzny? Jakie prawa i obowiązki wynikają z niego dla obywateli?
6. Omów istotę i cele planowania obronnego w Polsce.
7. Wyjaśnij rolę administracji rządowej i samorządowej w przygotowaniach obronnych państwa.
8. Przedstaw podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce.
9. Omów ograniczenia praw i wolności człowieka w stanach nadzwyczajnych.
10. Scharakteryzuj współczesne wyzwania prawa obronnego, w tym zagrożenia hybrydowe i cybernetyczne.

II. Pytania porównawcze / analityczne

1. Porównaj stan wojenny i stan wyjątkowy wskaż podobieństwa i różnice.
2. Przeanalizuj relację między bezpieczeństwem wewnętrznym a bezpieczeństwem zewnętrznym w kontekście prawa obronnego.
3. Oceń znaczenie zobowiązań międzynarodowych Polski dla krajowego systemu obronnego.
4. Omów rolę prawa obronnego w reagowaniu państwa na zagrożenia niemilitarne.

III. Pytania krótkiej odpowiedzi / testowe (przykłady)

1. Wymień organy władzy publicznej odpowiedzialne za obronność państwa.
2. Jakie są rodzaje stanów nadzwyczajnych w Polsce?
3. Co oznacza cywilna kontrola nad Siłami Zbrojnymi RP?
4. Jakie są podstawowe zadania obrony cywilnej?
5. Jaką rolę pełni Prezydent RP w systemie obronnym państwa?

IV. Zagadnienia praktyczne (case study)

1. Oceń legalność działań organów państwa w sytuacji wprowadzenia stanu nadzwyczajnego.

	<p>2. Zaproponuj działania administracji publicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia o charakterze militarnym lub niemilitarnym, wskazując podstawy prawne.</p> <p>3. Przeanalizuj obowiązki obywatela w sytuacji ogłoszenia mobilizacji lub zagrożenia bezpieczeństwa państwa.</p> <p>V. Zagadnienia do egzaminu ustnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Istota i funkcje prawa obronnego • System obronny RP • Siły Zbrojne RP w systemie bezpieczeństwa • Powszechny obowiązek obrony • Stany nadzwyczajne • Ochrona ludności i obrona cywilna • Prawo obronne a bezpieczeństwo międzynarodowe
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.